Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U004659

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-08-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тисяк Василь Васильович

2. Vasyl V. Tysiak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 205

Назва наукової спеціальності: Лісове господарство

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Лісове господарство

Дата захисту: 20-08-2026

Спеціальність за освітою: Лісове господарство

Місце роботи здобувача: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15503

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.47.15, 68.47.15.07, 68.47.31

Тема дисертації:

1. Стан та формування стійких лісостанів Abies alba Mill. на північно-східному макросхилі Українських Карпат

2. The state and formation of stable forests of Abies alba Mill. on the northeastern macroslope of the Ukrainian Carpathians

Реферат/анотація:

1. Дисертаційну роботу присвячено дослідженню сучасного стану, лісівничо-таксаційних показників, особливостей росту, динаміки радіального приросту та просторової структури лісостанів ялиці білої (Abies alba Mill.) на північно-східному макросхилі Українських Карпат. Особливу увагу приділено оцінюванню стійкості ялицевих деревостанів в умовах кліматичних змін, прогнозуванню їх продуктивності та вдосконаленню технології вирощування високоякісного садивного матеріалу для лісовідновлення. Метою дослідження є оцінювання стану, росту, продуктивності та динаміки радіального приросту ялиці білої, визначення особливостей формування стійких різновікових деревостанів, прогнозування їх розвитку в умовах кліматичних змін та удосконалення технології вирощування садивного матеріалу. У роботі використано комплекс лісівничих, лісотаксаційних, дендрохронологічних, статистичних і математичних методів досліджень. Дендрохронологічний аналіз виконано відповідно до міжнародних методик із застосуванням спеціалізованих програм TSAP-Win та DplR, а статистичне опрацювання даних здійснено із

використанням сучасних програмних засобів. Встановлено, що площа лісостанів за участю ялиці білої на північно-східному макросхилі Українських Карпат становить близько 130,5 тис. га, або 8,2 % площі лісового фонду досліджуваної території. Найбільші площі зосереджені у Львівській області. Виявлено високу ценотичну пластичність ялиці, яка входить до складу деревостанів 71-го типу лісу та формує сім типологічних груп. Встановлено дисбаланс вікової структури ялицевих лісів і неповне використання потенціалу лісорослинних умов. Досліджено закономірності формування радіального приросту ялиці білої у різних природних районах Українських Карпат. Виявлено статистично достовірну тенденцію до зниження приросту в останні десятиліття, що свідчить про погіршення умов росту та зниження адаптаційного потенціалу стиглих і перестійних деревостанів під впливом сучасних кліматичних змін. Встановлено характерні роки екстремального приросту, пов'язані з метеорологічними аномаліями, а також виконано прогнозування динаміки приросту на основі циклічності природних процесів. Особливістю динаміки радіального приросту ялиці є її здатність роками існувати у підрості, очікуючи на сприятливі умови росту, зберігаючи життєздатність і реагуючи на поліпшення умов середовища. Досліджено просторову структуру ялицевих деревостанів і встановлено її вплив на формування природного поновлення. Визначено, що найбільш сприятливі умови для природного відновлення ялиці формуються у різновікових багатоярусних деревостанах на північних та північно-східних експозиціях схилів, тоді як на південних експозиціях інтенсивність поновлення істотно знижується. Встановлено взаємозв'язок між функціонуванням лісових екосистем і просторовим розміщенням деревних видів, що впливає на формування підросту та стійкість насаджень до абіотичних чинників. Наукова новизна полягає у комплексному дослідженні сучасного стану, продуктивності, просторової структури та динаміки радіального приросту ялицевих деревостанів північно-східного макросхилу Українських Карпат. Побудовано довготривалі деревно-кільцеві хронології, встановлено особливості реакції ялиці білої на кліматичні зміни, визначено закономірності формування природного поновлення залежно від просторової структури деревостанів та орографічних умов. Практичне значення роботи полягає в удосконаленні технології вирощування високоякісного садивного матеріалу ялиці білої із відкритою та закритою кореневою системою, а також у розробленні рекомендацій щодо формування стійких різновікових ялицевих деревостанів і ведення лісового господарства на засадах адаптивного та наближеного до природи лісівництва.

2. The dissertation is devoted to investigating the current condition, silvicultural and forest inventory characteristics, growth patterns, radial growth dynamics, and spatial structure of silver fir (Abies alba Mill.) stands on the northeastern macroslope of the Ukrainian Carpathians. Particular attention is paid to assessing the resilience of silver fir stands under climate change, predicting their productivity, and improving technologies for producing high-quality planting stock for forest regeneration. The research aimed to assess the condition, growth, productivity, and radial growth dynamics of silver fir, to identify the patterns governing the formation of resilient uneven-aged forest stands, to predict their development under changing climatic conditions, and to improve the technology for producing high-quality planting stock. The study employed a comprehensive set of silvicultural, forest inventory, dendrochronological, statistical, and mathematical methods. Dendrochronological analyses were conducted in accordance with internationally accepted methodologies using the specialised software packages TSAP-Win and DplR, while statistical analyses were performed using modern data-processing software. The total area of forest stands containing silver fir on the northeastern macroslope of the Ukrainian Carpathians was estimated at approximately 130.5 thousand hectares, representing 8.2% of the total forest area of the study region. The largest proportion of silver fir forests is concentrated in Lviv Region. Silver fir exhibited high phytocoenotic plasticity, occurring in 71 forest site types grouped into seven forest typological groups. An imbalance in the age structure of silver fir forests was identified, together with the underutilization of the productive potential of forest site conditions. The patterns of radial growth formation of silver fir were investigated in different natural regions of the Ukrainian Carpathians. A statistically significant declining trend in radial growth during recent decades was identified, indicating deteriorating growth conditions and a reduction in the adaptive capacity of mature and overmature stands under current climate change. Characteristic pointer years associated with meteorological anomalies were identified, and radial growth dynamics were projected based on the cyclicity of natural processes.

A distinctive feature of silver fir radial growth is its ability to persist in the regeneration layer for many years while maintaining vitality and responding rapidly to improved environmental conditions when growth opportunities become available. The spatial structure of silver fir stands was investigated, and its influence on natural regeneration processes was assessed. The most favourable conditions for natural regeneration were found in uneven-aged, multi-layered stands located on northern and northeastern slopes, whereas regeneration intensity decreased considerably on southern exposures. A relationship was established between forest ecosystem functioning and the spatial distribution of tree species, which influences regeneration dynamics and stand resilience to abiotic factors. Scientific novelty. The research provides a comprehensive assessment of the current condition, productivity, spatial structure, and radial growth dynamics of silver fir stands on the northeastern macroslope of the Ukrainian Carpathians. Long-term tree-ring chronologies were developed, the response of silver fir to climate change was quantified, and the relationships between natural regeneration, stand spatial structure, and orographic conditions were identified. Practical significance. The study improves the technology for producing high-quality silver fir planting stock with both bare-root and containerized root systems. Practical recommendations have also been developed for establishing resilient uneven-aged silver fir stands and for implementing adaptive and close-to-nature forest management practices.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Milinevych, B., Zaika , V., Kovaleva, V., Yusypovych, Y., Pavuk, M., & Tusjak, V. (2025). Морфофізіологічні особливості формування підросту Abies alba Mill. в умовах вологої смереково-букової суяличини. Наукові праці Лісівничої академії наук України, 28, 68-85.
- Осадчук, Л. С., & Тисяк, В. В. (2026). Дендрохронологічне оцінювання радіального приросту ялиці білої (Abies alba Mill.) за умов Ґорґан. Scientific Bulletin of UNFU, 36(2), 36–43.
- Тисяк, В. В., & Осадчук, Л. С. (2026). Стан і продуктивність деревостанів ялиці білої (Abies alba) на північно-східному макросхилі Українських Карпат. Лісівництво і Агролісомеліорація, (148), 57–69.
- Осадчук, Л. С., & Тисяк, В. В. (2026). ОСОБЛИВОСТІ ПРОСТОРОВОЇ СТРУКТУРИ ЯЛИЦЕВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ В УМОВАХ ГОРГАН. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агрономія і біологія, 64(2), 76-84.

Наукова (науково-технічна) продукція: технології

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадчук Леонід Семенович

2. Leonid S. Osadchuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8719-8125

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пастернак Володимир Петрович
2. Volodymyr P. Pasternak

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.02, 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1346-1968

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=QneHo5YAAAAJ; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=13205078500; https://orcid.org/0000-0003-1346-1968

Повне найменування юридичної особи: Український ордена "Знак пошани" Науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького Державного агентства лісових ресурсів України та Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 00994064

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Василишин Роман Дмитрович
2. Roman D. Vasylyshyn

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7268-8911

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Король Микола Михайлович
2. Mykola M. Korol

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9023-0840

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хомюк Петро Григорійович
2. Petro H. Khomyuk

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4409-9180

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Лавний Василь Володимирович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Лавний Василь Володимирович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Максимів Неля Олександрівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

